

דו"ח מבצעים מסכם

פלוגה ג'

„כליל הפעולה יצאה הפלוגה משטח הכינוס במסגרת הגדוד ונעה בתחילת הדרך באורות ואח"כ באפלה...“

הבעיות שלי התחילו עם קריאת משפט קצר זה ראשית, הגדוד, שפלוגה ג' שייכת אליו פעל בשינוי לילות אך בדו"ח אין כמובן כל תאריך. לפי עניות דעתי, תאריך באיזה מקום שהוא — בפינה השמאלית למעלה, או בפינה הימנית למטה, או אפילו באמצע הדו"ח — היה מעלה את ערכו מאוד.

שנית, שטח הכינוס של הגדוד הוחלק מספר פעמים, ופלוגות הועברו ממקום למקום. כדאי סוף-סוף לדעת בדיוק היכן שהתה פלוגה ג' ערב הפעולה, והיכן בדיוק היה שטח הכינוס שלה. נוסף על כך, כדאי לדעת באיזו שעה יצאה הפלוגה ומתי הגיעה לשטח ההיערכות.

אם יכול אתה לציין את המקום על ידי נקודת ציון, רצוי שתעשה זאת. אם לא, עשה כל מאמץ שהקורא יוכל לזהות את המקום בדיוק (אבל אל תעשה מה שראיתי בדו"ח אחר, שנאמר בו: „הפלי הגיעה לנצ. . . ומשם המשיכה בדרכה“. ושכחו למלא את החסר).

חשוב במיוחד לדייק בקביעת השעה. הכל יודעים זאת? תתפלא לשמוע, שלפחות 2 מפ"ים דיווחו כי יצאו לסיור בשעה 4.30 — ובמפקדה הממונה נודע רק במאוחר כי הכונה היתה לשעה 1630, יום קודם לכן.

בדו"ח שלפנינו נאמר כי „הפלוגה נעה“ — אולם כיצד? ברכב או ברגל, עם אבטחה או בלעדיה, בתבנית-קרב או במבנה מכונס?

הדו"ח עובר על כך בשתיקה. נחשתי אמנם שהפלוגה נסעה ברכב, כיון שכתוב שהיא „נעה בתחילת הדרך באורות ואח"כ באפלה“. אבל „בתחילת“ איזו דרך נסעו באורות, ומתי היה „אח"כ באפלה“ — זאת לא הצלחתי לדעת. הדו"ח עובר בשתיקה גם על פעור

איני יודע אם דו"ח מבצעים מסכם חיוני לנצחון בקרב, שכן אפילו ההסטוריון המובהק ביותר יודה בכך, כי פעמים רבות מאוד אין הנצחון מותנה בדו"ח המוגש עליו אחר מעשה...“

אך כל עוד ישנה מפקדה ממונה עליך, אין צל של ספק כי אחר כל פעולת-קרב, עוד בטרם החלטת על הצורה הסופית של הציזבאת שלך, תידרש להגיש בכתב דו"ח מבצעים מסכם. יש לכך סיבות רבות. אני יודע כמה סיבות שתיראנה חסרות טעם להפליא בעיני מפקד כשדה; אף שבעיני עכברי-מטה כמוני הן נראות כסיבות של טעם. אבל ישנה סיבה אחת שהיא טובה לכל אדם: המפקד הממונה חייב לדעת בדיוק כיצד ביצעת את המשימה שהוטלה עליך. קודם כל רוצה הוא לשמוע זאת מפיך אתה, בצורת דו"ח ראשון בעל-פה הנמסר תוך כדי הקרב, או מיד אחריו; אחרי-כן רוצה הוא לקבל דו"ח מלא יותר, כי בשום אופן אין הוא מוכן להסתפק בדו"ח הראשון. אם כך ואם אחרת, מוקדם או מאוחר, עם תזכורת או בלי תזכורת — לא תהיה לך ברירה: תצטרך להגיש דו"ח בכתב.

אם כך הוא הדבר, מדוע לא לעשות היטב מה שאתה נאלץ לעשות בין כה וכה?

ברצוני לתת לך כמה עצות לכך. עצות אלה לא יחסכו ממך את הצורך לחבר את הדו"ח בעצמך, אולם יתכן כי יסלקו כמה מוקשים מציר תנועתך. אם אתה בעד „סגנון ספרותי עשיר“, ומחבב למשוך בעט סופר — אין מונע בידך מלהפוך את הדו"ח שלך ליצירה ספרותית. רק על תנאי אחד חייב אתה להקפיד: העובדות שאתה מרצה אותן בדו"ח תהיינה מדויקות בתכלית הדיוק, והרצאתן ברורה ולענין — ברורה עד כדי כך שאפילו קצין מטה, הרחוק כידוע מהקרב, יוכל להבין את הדו"ח שלך בלי מאמץ מיותר.

לפני מונה למשל דו"ח של פלוגה המתחיל בו הלשון:

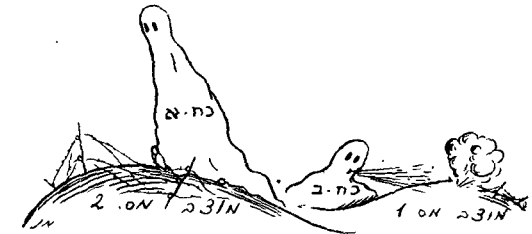
לח הפלוגה בקרב; היה זה קרב שבו נפגעו כ־20 מאנשי הפלוגה ובתוצאותיו מתפארים בגדוד ובחטיבה בה עד היום — אך כותב הדו"ח רשם „בלשון דוחים יבשה“:

כוח א' — סייע בכיבוש מוצב מס. 1.

כוח ב' — עלה על מוצב מס' 2.

הערה: לפני שלב זה נותק כל קשר עם המג"ד.

מי אלה כוח א' וב' — המסתוריים? מה היה הרכבם? מי פקד עליהם? במה סייעו לכיבוש מס' 1 וכיצד „עלו“ על מוצב מס' 2 — על אלה אף מלה אחת. אשר להערה, בטוח אני שהיתה לה משמעות מיוחדת — כי אחרת לא היה מחבר הדו"ח, המקיים „מלה — בסלע“ הלכה למעשה, מטריח עצמו לכתוב שורה זו (הייתי שואל אותו על כך אישית, אבל איני בטוח מי בכלל כתב את הדו"ח, כי איש אינו יכול לזהות את החתימה בודאות. הפרטים האישיים על יד החתימה חסרים, כמובן, ואילו מפקד הפלוגה יצא לחו"ל).

בדו"ח זה, כמו ברוב הדו"חים שקראתי לאחרונה, האיוב אינו מופיע כלל. אפשר היה לחשוב שהמוצבים נכבשו באפס יד, אך 20 הנפגעים של הפלוגה נותנים יסוד לחשוב (כמובן, אם לא פרצה איזו מגפה בפלוגה בשעת הקרב) שהיתה התנגדות מצד האיוב. נדמה לי כי לאלמנט זה בדו"ח ישנה חשיבות כלשהי: רבים מאוד המפקדים הזקוקים לידיעות מדויקות כיצד נוהג האיוב להתגונן, ואת זאת יוכלו לדעת רק אם כל דו"ח מבצעים מסכם יציין בכל הדיוק האפשרי אימתי פתח האיוב באש, מה הם כלי הנשק שהפעיל ומהיכן הפעיל אותם, ובאיזה שלב של הקרב הפסיק לירות.

מה הם, סוף-סוף, יסודותיו של דו"ח טוב? דו"ח טוב הוא זה שאחר קריאה בו אתה יודע לפחות את הדברים הבאים:

א. מה היתה המשימה שהוגדרה לכוח, ומה היתה

התכנית. האם נערך סיור לפני הפעולה, ומה היו תוצאותיו.

ב. איזה כוח פעל (כמה אנשים ובאיזה נשק).

באיזה סדר יצאו לפעולה, ובפיקודו של מי.

ג. היכן היה שטח הכינוס וההיערכות, מתי וכיצד הגיעו אליהם ובאיזו דרך (תן זמנים מדויקים ובמידה שעלול להיות ספק בזיהוי המקום — הוסף נקודות ציון).

ד. היכן ובאילו מסיבות נתקלת באיוב, ובמה התבטאה התנגדותו, באיזה תבנית-קרב נמצאת בשעת ההתקלות.

ה. מה התחולל כשעלית על היעד, איך נכבש ומתי דיוחת „היעד ביד“.

ו. תוצאות הקרב:

(1) אבידות — פצועים, חללים. ממה נפגעו.

(2) אבידות האויב — היכן מצאת את החללים, והיכן נתפסו השבויים.

(3) הוצאת תחמושת, עם הפירוט המפורט ביותר שאתה יכול להגיע אליו.

(4) שלל — מה נמצא על היעד שנכבש, והיכן נמצאו הדברים. היכן היה מוצב נשק האויב.

ז. כיצד התארגנת לאחר הקרב להמשך הלחימה, כולל פינוי פצועים.

ח. מרשם — ויהי המרשם הפשוט ביותר — כדי שאפשר יהיה לדעת, למשל, אם „איגוף“ המוצב מימין, כונתו מימין למוצב מס' 1 או מימין למוצב מס' 2.

ולבסוף, אל נא תשכח לחתום על הדו"ח עם כל הפרטים האישיים, וודא כי נמצא בו תאריך.

זהו המינימום. אך אם אתה רוצה לגרום לכך שקצין ההדרכה וקצין המודיעין שלך יהיו מאושרים, מסור פרטים על הכנותיך לפני הקרב. על התנהגות החיילים שלך בשעת הלחימה, כיצד פעלו כלי הנשק, אל תתבייש אפילו לצרף את המלצותיך, לאור הקרב, בבעיות הנוגעות להקדחה, חימוש, ציוד ולכל דבר אחר שעלול להעלות ולשפר את הכושר הקרבי של יחידתך בעתיד.

ועוד משהו, שכמעט שכחתי: בדו"ח אחד המפקדים המעולים ביותר במבצע „קדש“ מצאתי כי הזחל"מ שלו „יצא משימוש בגלל תקלה טכנית“. רק אחר חודשים נודע לי כי „התקלה הטכנית“ היתה פגז נ"ט שפגע במנוע. למען-השם, אל תהיה צנוע עד כדי כך...